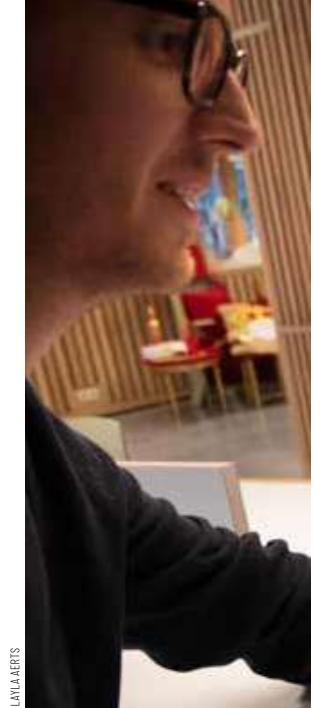

Sociale rechten vlot vinden met Rechtenverkenner

De Rechtenverkenner is een tool die elke hulpverlener kan gebruiken om iemands sociale rechten te detecteren. Het gaat dan om de sociale rechten die op federaal, Vlaams en provinciaal niveau uitgevaardigd zijn, maar ook, en zelfs vooral, om lokale sociale rechten. Concreet zijn dat dus de rechten die door een gemeente en OCMW toegekend worden aan bepaalde rechthebbenden.

LAVIAERFS

Leeffloer en referentieadres vanuit het OCMW, een geboortepremie, een mantelzorgpremie: het zijn slechts enkele van vele mogelijke voorbeelden van sociale rechten die je via de Rechtenverkenner kunt opsporen. Maar zoals alle digitale toepassingen werkt ook deze tool met wat er effectief is ingebracht. Lokale rechten vind je pas terug als het bestuur ze zelf invoert. Daarin ligt dus een belangrijke opdracht voor elk lokaal bestuur. In dit artikel delen medewerkers uit Geraardsbergen hoe zij de klus klaarden.

Wie doet wat?

Mensen die bij de sociale dienst van het OCMW langskomen, kunnen een eenmalige vraag hebben of aan het begin van een langer lopend hulpverleningstraject staan. Bij de start, en op verschillende andere momenten achteraf, is het zinvol om te onderzoeken wat iemands sociale rechten zijn. Meer nog, het is een belangrijke taak voor elk OCMW.

De Rechtenverkenner kan uiteraard alleen de informatie leveren die erin ingevoerd is. Het Departement Zorg, de beheerder van de Rechtenverkenner, voert de federale

en Vlaamse rechten in. Het lokale bestuur is verantwoordelijk voor de eigen rechten. Een goede invoer van de rechten helpt hulpverleners in de strijd tegen onderbescherming van de eigen burgers. Een hulpverlener kan iemand in de gemeente alleen helpen om rechten op te nemen, als hij op de hoogte is van hun bestaan. Door ze toe te voegen in de Rechtenverkenner help je overigens niet enkel de maatschappelijk werkers van je eigen OCMW, maar ook andere hulpverleners die actief zijn in je gemeente zoals medewerkers van het CAW, ziekenfondsen, enzovoort.

De bal aan het rollen brengen

De strategie om lokale rechten in te voeren varieert van lokaal bestuur tot lokaal bestuur. Toch bieden we graag wat inspiratie aan vanuit Geraardsbergen. Daar vertrok het initiatief vanuit het Huis van het Kind. 'In het kader van een lopend project over "kinderkansen" voerden we gesprekken met gezinnen waarin ook hun rechten verkend werden,' schetst medewerker Natasja Van Kwikembede. 'Het was de bedoeling om onderbescherming tegen te gaan. Maar waar vind je de volledige informatie

om goede antwoorden te kunnen geven? Zo zijn we op zoek gegaan naar wat er al bestond, wat er al leefde... en hebben we de nieuwe Rechtenverkenner ontdekt. Ook bij andere diensten, zoals de sociale dienst, leefde het gevoel dat ze een overzicht nodig hadden. Dat bleek uit een oefening met de zogenaamde Rechtencirkel.' Collega Sarah Vanden Herrewegen knikt en vult aan: 'Maatschappelijk werkers gaven aan dat het onmogelijk is om nog alle rechten zelf te kennen. Het zijn er veel en ze zijn divers. Een tool zoals de Rechtenverkenner is dan onontbeerlijk.'

Collega's warm maken

De twee medewerkers van het Huis van het Kind zetten in Geraardsbergen dus de eerste stappen. Vanuit het vastgestelde tekort spraken ze hun leidinggevende aan en daarop volgde al snel een groot deel van de organisatie van gemeente en OCMW. Sarah Vanden Herrewegen: 'We bespraken met de collega's dat de Rechtenverkenner pas goed kan werken wanneer wij actief inzetten op het invoeren van onze lokale rechten. Het feit dat we een groepje enthousiastelingen hadden, heeft een

Sarah Vanden Herrewegen:

'Maatschappelijk werkers gaven aan dat het onmogelijk is om nog alle rechten zelf te kennen. Het zijn er veel en ze zijn divers. Een tool zoals de Rechtenverkenner is dan onontbeerlijk.'

belangrijke rol gespeeld. We hebben zelf ook al voorbereidend werk gedaan. Zo hebben we informatie over onze eigen lokale rechten verzameld. De diensten die het meest betrokken zijn bij de lokale rechten, hebben we aangesproken, naar input gevraagd en die ook gekregen.'

Hoe begin ik eraan?

- Bepaal de taakverdeling en timing om gegevens in te voeren: wie houdt het overzicht en informeert iedereen over de taken, wie levert de input aan, wie voert in? Op de informatiewebsite over de Rechtenverkenner vind je filmpjes, maar ook presentaties om in je bestuur te gebruiken.
- Invoeren voor de Rechtenverkenner gebeurt via de Lokale Producten- en Dienstencatalogus (LPDC). Bijna elk lokaal bestuur heeft al producten en diensten in die LPDC ingevoerd in het kader van bijvoorbeeld Single Digital Gateway of het Verenigingsloket. Elk lokaal bestuur heeft dus al iemand die weet hoe dit werkt. Luister even naar deze persoon voordat je start met invoeren.
- Laat via rechtenverkenner@vlaanderen.be weten wie de contactpersoon voor de Rechtenverkenner is in jouw lokaal bestuur. Als er nog feedback is over ingevoerde rechten om de zoekmachine goed in te stellen, ontvangt deze contactpersoon dat dan meteen.
- **Ondersteuning vanuit het Departement Zorg:** naast de informatie die op de website te vinden is, staat Departement Zorg klaar om hulp op maat te bieden. Dat kan gaan over vorming specifiek voor jouw bestuur of hulpverleners die in jouw gemeente werken, maar ook over samen feedback bespreken, antwoorden bieden omtrent twijfels wat er precies in de Rechtenverkenner thuishoort en wat niet, tips over de beste werkwijze... Elke vorm van ondersteuning is gratis.

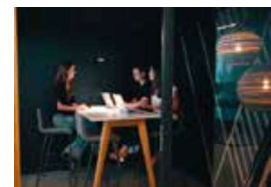
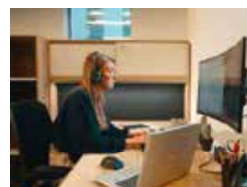
Verwarming met geothermie. Een oplossing om de klimaatopwarming trachten tegen te gaan, of een probleem omwille van de impact op het grondwater?

GSJ advocaten staat u hierin graag bij.

Al 40 jaar is GSJ de **juridische partner van steden en gemeenten** en is het kantoor bijzonder geplaatst om ook uw bestuur bij complexe aangelegenheden bij te staan.

Achter elk dossier dat GSJ advocaten behandelt, staat een team van **70 gespecialiseerde advocaten**.

Neem contact met ons op via **+32 (0)3 232 50 60** of info@gsj.be. Wij helpen u graag verder.

Borsbeeksebrug 36 bus 9, 2600 Antwerpen • T +32 (0)3 232 50 60 • info@gsj.be • www.GSJ.be •

Iets voor jullie?

Op Rechtenverkenner | Departement Zorg vind je alle informatie om vlot te kunnen starten om jouw lokale rechten vindbaar te maken. Daarnaast kun je altijd mailen naar rechtenverkenner@vlaanderen.be voor meer hulp op maat.

LAVIA REITS

Natasja Van Kwikenborne:
‘In principe zijn alle rechten van het hele lokale bestuur ingevoerd, dus niet enkel die van de sociale dienst of het OCMW, maar bijvoorbeeld ook die van de milieudienst.’

Een tip die we vanuit Geraardsbergen meekrijgen, is: bekijk goed hoe je de collega's kunt sensibiliseren en warm maken en spreek om te beginnen zeker de mensen aan die actief zijn binnen een welzijnsloket of die de onthaalfunctie bij het OCMW verzorgen. 'Je kunt dit niet alleen doen, het best wordt de hele organisatie erbij betrokken,' benadrukt Sarah Vanden Herrewegen. 'We willen er toch allemaal op een goede manier zijn voor de burgers, we willen "de vraag achter de vraag" zien... Je kunt net als wij werken met informatiesessies of workshops voor de collega's, nieuwsbrieven verzenden waarin die info opgenomen wordt enzovoort. Het thema blijvend onder de aandacht brengen is de boodschap. Het moet immers doordringen in de eigen organisatie, niet eenmalig maar op lange termijn.'

Invoer van sociale rechten

Een medewerker van de sociale dienst heeft, na het voorbereidende werk van de collega's, de lokale rechten van Geraardsbergen ingevoerd. Tegelijk heerst het besef dat die rechten na de invoer regelmatig moeten worden opgevolgd. Ze kunnen immers wijzigingen ondergaan of verdwijnen, er kunnen er nieuwe bij komen. 'In principe zijn alle rechten van het hele lokale bestuur ingevoerd, dus niet enkel die van de sociale dienst of het OCMW, maar bijvoorbeeld ook die van de milieudienst,' verduidelijkt Natasja Van Kwikenborne. 'Wat het in ons geval gemakkelijker maakte, is dat de lokale producten- en dienstencatalogus (LPDC) ook al in gebruik was. Informatie die daarin staat, stroomt automatisch door naar de Interbestuurlijke Producten- en

DienstenCatalogus IPDC. Van daaruit wordt de informatie gebruikt op de website van de stad. Ook de Rechtenverkenner gebruikt diezelfde informatie vanuit IPDC. Voor het invoeren van de rechten maakten we de nodige afspraken met de dienst communicatie, die nu al met de LPDC en IPDC werkt.'

Voordelen voor eigen hulpverleners en anderen

De medewerkers van Geraardsbergen stellen vast dat de Rechtenverkenner veel voordelen biedt voor de gebruikers die de burger bijstaan in het verkennen en aanvragen van rechten. Het gaat dan over de eigen hulpverleners van bijvoorbeeld het Huis van het Kind, van de sociale dienst, van het lokaal dienstencentrum, maar ook anderen zoals thuisverpleegkundigen, opbouwwerkers, buurtwerkers en vrijwilligers(organisaties). Zij kunnen de burger informeren en helpen bij het opzoeken van zijn rechten. Handig zijn de opzoekmogelijkheden, de mogelijkheid om het overzicht op te slaan en in thema's te bespreken met de burger.

'Belangrijk om te weten is dat de Rechtenverkenner niet alleen financiële voordelen opneemt, zoals wij eerst dachten,' vertelt Sarah Vanden Herrewegen. 'Het gaat evengoed over bepaalde diensten die beschikbaar worden gesteld. Denk bijvoorbeeld aan gratis huisvuilzakken voor bepaalde inwoners, een mantelzorgtoelage die je kunt aanvragen, een verlaagd tarief voor de UitPAS en dergelijke meer. Via één concrete hulpvraag kom je dikwijls nog bij andere mogelijke voordelen en rechten uit. Het zou eigenlijk een vaste reflex of een vast

onderdeel in elk hulpverleningstraject moeten worden om iemands mogelijke rechten via de Rechtenverkenner te gaan bekijken.'

Naar verduurzaming: invoer en dagelijkse werking

Zoals de ervaring in Geraardsbergen en ook elders leert, is het belangrijk om bij het opzetten van een nieuw project zoals de ingebruikname van de Rechtenverkenner oog te hebben voor verduurzaming. Dit speelt op verschillende vlakken. In de eigen organisatie worden er het best verantwoordelijken aangeduid, taken vastgelegd, zowel wat betreft de eerste input als wat betreft het up-to-date houden van alle informatie. Veranker dit in het takenpakket en de planning.

Als je werkt met een groepje enthousiastelingen die de voordelen ervan inzien en het project willen uitdragen, is dat zeker een pluspunt! Zij kunnen alles levendig houden.

Niet vergeten: Het gaat om de lokale sociale rechten die (in het verleden) bepaald zijn door beslissingsorganen van gemeentebestuur en OCMW.

Het Departement Zorg van de Vlaamse overheid en een lokaal bestuur kunnen zo samen een product van goede kwaliteit afleveren en bestendigen. —

MIET REMANS

**VVSG-stafmedewerker
KSZ en gegevensdeling**

**Met medewerking van het
Departement Zorg van
de Vlaamse overheid**